

Åndedrettsvern

Gjelder for: Hele SiV
Dokumenttype: Prosedyre
Sist endret: 22.08.2024

1. HENSIKT

Beskytte mot mikroorganismer som kan spres via luft.

2. ANSVAR

Alle som oppholder seg i rom der det er risiko for inhalasjon av smittestoff, og der konsekvensen av infeksjon kan bli alvorlig.

3. FREMGANGSMÅTE

3.1 Åndedrettsvern (FFP3) skal brukes av alle som oppholder seg i rom med risiko for inhalasjon av patogent smittestoff:

- infeksjoner med sikkert påvist covid-19 og [Aerosolgenererende prosedyrer Coronavirus med alvorlig utbruddspotensiale \(MERS og SARS\) - unntatt COVID-19](#)
- smitteførende lungetuberkulose de to første ukene etter effektiv behandlingsstart [Isolering, behandling og oppfølging av pasient med lungetuberkulose](#).
- ved indusert sputum [Tuberkulose. Indusert sputum](#)
- multiresistent TB, til man har sikker klinisk og bakteriologisk effekt av medikamenter.
- vannkopper og meslinger hos ikke-immunt personale [Dørplakat - luftsmitte](#).
- viral hemoragisk feber
- SARS
- laserbehandling av papillomavirus og cancer. Ved laserbehandling av papillom brukes åndedrettsvern av operatør dersom det er punktavsug
- ved bronkoskopi hos pasienter med mistenkt tuberkulose, også ved tuberkulose som ikke regnes som smitteførende etter vanlige kriterier [Bronkoskopi ved mistanke om tuberkulose](#).
- Sesonginfluensa -ved [Aerosolgenererende prosedyrer Råd om beskyttelse av helsepersonell mot sesonginfluensa](#)

3.2 Praktisk bruk av åndedrettsvern

Åndedrettsvernet tas alltid på før man går inn i pasientrommet/før laserbehandling startes.

- Legg masken i den ene hånden og trekk ut den nedre delen for å forme masken.
- Form nesebøylen ved å bøye den forsiktig på midten. Nesebøylen er plassert på den øvre delen. Snu masken så stroppen blir synlig. Ventilen aktiveres ved et "hardt pust."
- Fest åndedrettsvernet ved å plassere begge stroppene rundt hode, nedre stropp under ørene og øvre stropp over ørene. Pass på så stroppene ikke krysser hverandre.
- Tilpass kanten på åndedrettsvernet tett til huden. Form nesebøylen nøye over neseryggen. Trekk nedre kant godt inn under haken.
- Maskens tetning og tilpasning til ansiktet må kontrolleres før man går inn i det forurensede området.
- Bruk åndedrettsvern så lenge du oppholder deg i rommet.
- Åndedrettsvern skal kun brukes en gang og skal skiftes straks hvis det blir ødelagt eller hvis pustemotstanden blir for høy.
- Håndhygiene utføres straks etter at åndedrettsvernet er tatt av [Håndhygiene - hånddesinfeksjon, håndvask](#).

3.3 Forlenget og gjentatt bruk av åndedrettsvern - i mangelsituasjoner

Ved truende mangelsituasjoner eller ved mangelsituasjoner skal FFP3-masker forbeholdes personalet som har pasienter med smittsom lunge-TB.

Når det er risiko for, eller reell mangel på åndedrettsvern pga sviktende leveranse eller økt forbruk, er det viktig å begrense bruken til situasjoner der det er absolutt nødvendig og der behovet for beskyttelse er størst, uten at det går nevneverdig på bekostning av det kvaliteten på smittevernet. Ved enkelte luftbårne infeksjoner skal åndedrettsvern brukes i stedet for kirurgisk munnbind for å oppnå bedre beskyttelse. Filtrerende åndedrettsvern skal gi full beskyttelse i minst 8 timer. I en mangelsituasjon er det derfor nødvendig å utnytte denne egenskapen ved forlenget bruk. Ved begrenset tilgang på åndedrettsvern eller truende forsyningssvikt skal bruk av åndedrettsvern klasse FFP3 (filtrerende halvmaske) bare brukes til pasienter med sikkert påvist smittestoff som kan spres med luftsmitte

Forlenget bruk innebærer at åndedrettsvernet brukes (av samme bruker) til flere pasienter etter hverandre.

Gjentatt bruk innebærer at åndedrettsvernet brukes gjentatte ganger av samme bruker og oppbevares på en sikker måte mellom hver gangs bruk. Det kan da brukes i til sammen 8 timer, innenfor en vakt. Ved Covid-19 gjenbrukes ikke åndedrettsvern.

3.4 Fremgangsmåte ved gjentatt bruk for supplerende informasjon, se film: [Flergangsbruk av åndedrettsvern](#)

Merking av åndedrettsvernet Merk åndedrettsvernet med brukerens navn på utsiden med vannfast tusj. Merkingen gjøres på den delen som nesebøylen sitter, se bilde.

Beskyttelse av åndedrettsvern som skal gjenbrukes Åndedrettsvern som skal gjenbrukes anbefales beskyttet med et vanlig kirurgisk munnbind utenpå under bruk. Dette for å redusere utvendig forurensing av åndedrettsvernet.

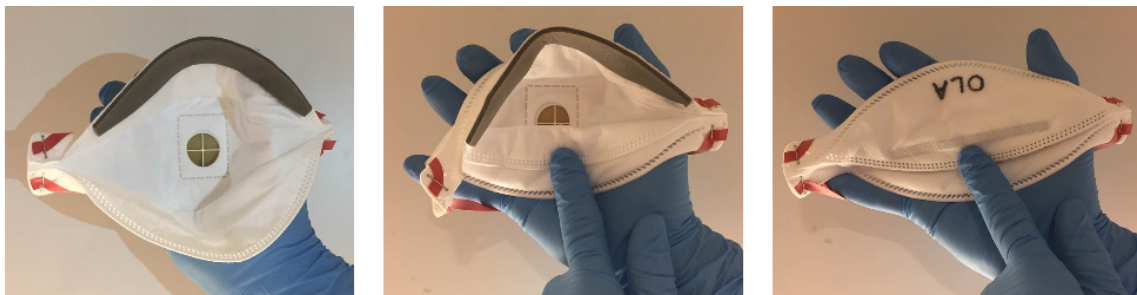
Avtaking

-Ta på rene hansker. Hold/støtt åndedrettsvernets forside med én hånd. Trekk strikkene over hodet med den andre hånden, én av gangen, nederste strikk først, og plasser strikkene over håndryggen på hånden som holder åndedrettsvernet.

-Hold det fjernede åndedrettsvernet med innsiden opp og brett nedre del (delen som har vært under haken) slik at innsiden av denne vender ut/opp. Brett deretter øvre del

(delen som har vært over nesen) over nedre del slik at innsiden av øvre del ligger mot innsiden av nedre del.

- Legg deretter det sammenbrettede åndedrettsvernet i en steriliseringspose av plast/papir med limkant (dimensjon 130x270 mm) med den navnmerkede siden mot den gjennomsiktige plastsiden (alternativt må posen merkes på utsiden av plastsiden)
- Utfør håndhygiene
- Lim igjen åpningen

4 GENERELT

Åndedrettsvern vil ikke gi tilfredsstillende tetting og beskyttelse hvis skjegg, hår eller hodebekledning hindrer god kontakt mellom ansiktet og masken. Oppbevar åndedrettsvernet på et skjermet sted der det ikke utsettes for mekaniske skader (ikke i en lomme).

5. INTERNE REFERANSER

1.6.10.2.1	Basale smittevernrutiner
1.6.10.2.6	Håndhygiene - hånddesinfeksjon, håndvask
1.6.10.3.4	Dørplakat - luftsmitte
1.6.10.9.4	Aerosolgenererende prosedyrer
1.6.10.10.8	Coronavirus med alvorlig utbruddspotensiale (MERS og SARS) - unntatt COVID-19
1.6.10.11.2	Isolering, behandling og oppfølging av pasient med lungetuberkulose
1.6.10.11.11	Tuberkulose. Indusert sputum
2.2.5.4.2.2.6	Bronkoskopi ved mistanke om tuberkulose.

6. EKSTERNE REFERANSER

- [Smittevernloven](#)
- [Arbeidsmiljøloven](#)
- [Kap.15 Bruk av personlig verneutstyr - Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning](#)
- [Kap. 6 Arbeid i omgivelser som kan medføre eksponering for biologiske faktorer - Forskrift om utførelse av arbeid](#)

[Smittevern i helse- og omsorgstjenesten](#)

Sørlandet Sykehus, Smittevernseksjonen: <https://vimeo.com/394434191/031eea251e>

Infeksjonskontroll.no. Regionalt kompetansesenter for smittevern i Helse Sør-Øst:

<https://www.infeksjonskontroll.no/forebygging/5779>

Folkehelseinstituttet: [Råd om beskyttelse av helsepersonell mot sesonginfluensa](#)